

Datu valsts inspekcija

Datu subjekta tiesības

Datu valsts inspekcijas Eiropas Savienības un starptautiskās sadarbības nodaļas vadītājs
Lauris Linabergs

25.05.2018., Rīga

Datu valsts inspekcija

Par ko tiks stāstīts šajā lekcijā?

- Datu subjekta piekļuves tiesības
  - Jēga;
  - Piekļuves tiesību realizācija.
- Tiesības uz labošanu;
- Tiesības tikt aizmirstam;
- Tiesības ierobežot datu apstrādi;
- Tiesības uz datu pārnesamību;
- Tiesības iebilst pret datu apstrādi;
- Ierobežojumi.

Datu subjekta piekļuves tiesības

- Uzticība starp partneriem;
- Jāsaprot mērķis, ko datu subjekts vēlas sasniegt;
- Datu subjekta tiesības neparedz pārziņa kontrolēšanu, tās domātas, lai saglabātu kontroli pār personas datiem;
- Jo labāk datu subjekts izprot un izskaidro savas vajadzības, jo pilnvērtīgāku atbildi varēs sniegt pārzinis;
- «Murga iesniegums» diez vai veicinās labas attiecības starp datu subjektu un pārzini.

Datu subjekta piekļuves tiesības

Piekļuves tiesību realizācija

- **Iesniegums pārzinim:**

- * *Mērķis pārliedcināties par apstrādes likumīgumu*

- *Sastāvdaļas – Adresāts, lūgums saskaņā ar VDAR 15.pantu, informācija, kas ļauj identificēt iesniedzēju;*

- * *VDAR 15.panta 1.punkts – Mērķis; Kategorijas; Saņēmēji vai to kategorijas (īpaši, ja tie atrodas trešajās valstīs); Cik iespējams datu glabāšanas ilgums (vismaz kritēriji datu glabāšanas ilguma noteikšanai); par iespējamām datu labot un citiem ierobežojumiem; tiesības iesniegt sūdzību; avots, ja ziņas nav iegūtas no datu subjekta; Vai tiek veikta automatizēta lēmumu pieņemšana.*

- *Atbildes sniegšanas termiņi;*
    - *Pārziņa lūgums pēc papildu informācijas;*

- * *Gadījumos, ja tas apstrādā lielu informācijas daudzumu par datu subjektu.*

- **Tiesības pārsūdzēt;**

- *Uzraudzības iestāde.*

- * *Iesniegums uzraudzības iestādei*

Tiesības uz labošanu

- Iesniegums pārzinim:
  - Sastāvdaļas;
  - Lūgums izpildāms bez nepamatotas kavēšanās;
  - Pārziņa lūgums pēc papildus informācijas vai pierādījumiem
- Labot neprecīzo; papildināt nepabeigto; noteiktos gadījumos aktualizēt;
- *Datiem, lai tos labotu ir jābūt neprecīziem apstrādes brīdī. Uzvārda maiņa uz vidusskolas sertifikāta, gadījumos, kad persona mainījusi uzvārdu nebūs pamatota, jo dokuments tika izsniegts personai ar konkrētu uzvārdu.*
- Tiesības pārsūdzēt.

Tiesības tikt aizmirstam

Tvērums

- Ja dati vairs nav nepieciešami mērķim, kam tie tika sākotnēji iegūti/apstrādāti;
- Ja datu subjekts atsauc savu piekrišanu un nav cita tiesiska pamata;
- Datu subjekts iebilst apstrādei pamatojoties uz VDAR 21.panta 1.punktu (iebilst profilēšanai, kad tiesiskais pamats pārziņa likumīgās intereses) un nav cita svarīgāku likumīgo interešu, vai arī ja datu subjekts iebilst apstrādei saskaņā ar VDAR 21.panta 2.punktu (tiešais mārketing);
- Dati apstrādāti pretlikumīgi;
- Dati jādzēš, saskaņā ar kādu pārziņa juridisku pienākumu;
- Ja piekrišanu atsauc nepilngadīga persona attiecībā uz informācijas sabiedrības pakalpojumu.

Datu valsts inspekcija

Tiesības tikt aizmirstam (2)

- Ja pārzinis dzēšamos datus ir publiskojis, tam jāievēro saprātīgi tehniskie pasākumi, lai novērstu datu tālāku izplatību un panāktu to dzēšanu;
  - Nav universālas;
- Ja apstrāde vajadzīga paužot tiesības uz runas brīvību;
- Ja apstrāde vajadzīga likumā noteiktu pienākumu pildīšanai, vai, lai veiktu pārzinim noteiktu sabiedrisku uzdevumu;
- Sabiedrisko interešu aizsardzībai, ciktāl tas attiecas uz sabiedrisko veselību;
- Ciktāl tiesības attiecas uz sabiedriskām interesēm, zinātniskiem vai vēsturiskiem pētījumiem, statistikas vajadzībām un, ja realizētas var padarīt neiespējamus vai apgrūtināt sasniegt plānotos mērķus;
- Interese aizsardzībai tiesvedībā.

Datu valsts inspekcija

Tiesības ierobežot datu apstrādi

- Tvērums;
  - Datu subjekts apstrīd datu precizitāti uz tādu periodu, lai tiktu apstiprināta datu pareizība;
  - Datu apstrāde ir nelikumīga un datu subjekts iebilst datu dzēšanai tā vietā, lūdzot pārtraukt to apstrādi;
  - Datu apstrāde vairs nav vajadzīga pārzinim, bet dati var būt nepieciešami datu subjektiem, tiesvedības vajadzībām;
  - Datu subjekts iebilst automātiskai datu apstrādei saskaņā ar VDAR 21.panta 1.punktu līdz tiek apstiprināts pārziņa likumīgo interešu pārsvars pār datu subjekta privātuma aizskārumu;
- Sekas – ja apstrāde tiek ierobežota to var apstrādāt tikai:
  - glabājot; iegūstot piekrišanu; tiesvedībai; citu personu tiesību aizsardzībai; būtisku sabiedrības interešu aizsardzībai.

* Datu subjekts jāinformē, kad tiek uzsākta apstrādes ierobežošana.

Datu valsts inspekcija

Tiesības ierobežot datu apstrādi (2)

- Metodes:
  - Uz ierobežojuma laiku pārcelt datus uz citu sistēmu;
  - Padarīt ierobežoto datu izmantojumu nepieejamu citiem lietotājiem;
  - Ja dati izvietoti interneta vietnē, izņemt datus no tās;
  - Jānodrošina, lai datus nevar mainīt un tie netiktu tālāk apstrādāti.

Datu valsts inspekcija

Tiesības uz datu pārnesamību

- **Definīcija;**

* Datu subjektam ir tiesības saņemt personas datus attiecībā uz sevi, kurus viņš sniedzis pārzinim, strukturētā, plaši izmantotā un mašīnlasāmā formātā un ir tiesības minētos datus nosūtīt citam pārzinim, un pārzinis, kuram attiecīgie personas dati sniegti, tam nerada nekādus šķēršļus.

- **Tvērums;**

- Attiecas uz datiem, kas tiek apstrādāti ar automātiskiem līdzekļiem;
- Apstrādes tiesiskais pamats ir piekrišana vai līgums;
- Apstrādi veic automātiskiem līdzekļiem;

- Ja tehniski iespējams datus var pārnest tieši no viena pārziņa otram;
- Neattiecas uz apstrādi, kas tiek veikta sabiedrības interesēs, vai oficiālā statusā;
- Tiesības neietekmē citu personu tiesības.

Datu valsts inspekcija

Tiesības iebilst datu apstrādei

- Tvērums;
  - Ja apstrāde saistīta ar tiesību līdzsvarošanu un pārzinis nevar norādīt uz svarīgākiem leģitīmiem iemesliem apstrādes turpināšanai;
  - Datu subjekts var iebilst, ja datus apstrādā tiešās tirgvedības nolūkos apmērā, kas saistīts ar tiešo tirgvedību;
- Datu subjekts par tiesībām iebilst ir jāinformē skaidri un nepārprotami;
- Ja personas datus apstrādā zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos vai statistikas nolūkos, datu subjektam, pamatojoties uz savu īpašo situāciju, ir tiesības iebilst pret savu personas datu apstrādi, izņemot, ja apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs.

Ierobežojumi

Ar likumu var noteikt subjekta tiesību ierobežojumus:

- Aizsardzība, valsts un sabiedriskā drošība;
- noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu, atklāšanu vai saukšanu pie atbildības par tiem vai kriminālsodu izpildi, tostarp aizsardzību pret sabiedriskās drošības apdraudējumiem un to novēršanu;
- citus svarīgus Savienības vai dalībvalsts vispārējo sabiedrības interešu mērķus, jo īpaši Savienībai vai dalībvalstij svarīgas ekonomiskās vai finanšu intereses, tostarp monetāros, budžeta un nodokļu jautājumus, sabiedrības veselību un sociālo nodrošinājumu;
- tiesu neatkarības un tiesvedības aizsardzību;
- reglamentētu profesiju ētikas kodeksu pārkāpumu novēršanu, izmeklēšanu, atklāšanu un saukšanu pie atbildības par tiem;
- uzraudzības, pārbaudes vai regulatīvo funkciju, kas – pat, ja tikai epizodiski – ir saistīta ar oficiālu pilnvaru īstenošanu a) līdz e) un g) apakšpunktā minētajos gadījumos;
- datu subjekta aizsardzību vai citu personu tiesību un brīvību aizsardzību;
- civilprasību izpildi;
- Ja ierobežojumi tiek noteikti ar likumu, tad jāievēro VDAR 23.panta 2.punktā noteiktais.

Datu valsts inspekcija

Paldies par uzmanību!

Datu valsts inspekcija
Blaumaņa iela 11/13-15, Rīga, LV-1011

**Konsultācijas un informāciju pa tālruni sniedz darba dienās no
plkst. 13:00 līdz 16:00**

Tel.: 67223131

Fakss: 67223556

E-pasts: info@dvi.gov.lv

www.dvi.gov.lv